

Apteek TÄNA konverentsid

pakkusid osalejatele uusi teadmisi ja mõtteainet

22. aprillil Tallinnas Nordic Hotel Forumis toimunud konverents „Apteek kui usaldusväärne keskkond” tõi kokku tervishoiu- ja apteegivaldkonna esindajad, apteekide juhatajad ja omanikud, proviisorid, farmatseudid, ravimitootjate esindajad ning ravimite hulgimüüjate esindajad, et ammutada ja jagada uusi teadmisi ja kogemusi.

Esimest korda sel aastat toimunud konverentsil oli üle 100 osaleja. Esimese sessiooni „Apteek, õigusloome ja juhtimine” avas Sotsiaalministeeriumi terviseala asekanstler Heidi Alasepp, kes arutles selle üle, kellele ja miks on apteegiteenuse skoobi laiendamine oluline. Sõnajärje võttis üle Liis Prii Ravimiametist, kes rääkis patsiendikesksest apteegiteenusest.

Enne lõunat andis Ellex Raidla Advokaadibüroo esindaja Ants Nõmper ülevaate andmekaitseaspektidest apteegis, mida iga apteeker peaks teadma. Andmekaitsega puutuvad apteekrid iga päev oma töös kokku, mistõttu põhitõdede üle käimine ja uue informatsiooni saamine tuli osalejatele kindlasti kasuks. Paneeli lõpetas Krista Jaakson Tartu Ülikoolist, kes keskendus headele juhtimispraktikatele, mida saaks apteegis rakendada.

Lõunapausil oli kõigil külastajatel võimalus nautida maitsvat toitu, omavahel vabas vormis suhelda ning tutvuda toodetega, mida firmad konverentsil osalejatele tutvustama olid tulnud.

Päev jätkus teise sessiooniga „Ravimi teekond patsiendini”. Alice Kivistik Haigekassast rääkis konverentsil osalejatele ravimite kättesaadavusest patsientidele, soodusravimite loetelu koostamisest ja muutmisest ning sellega kaasnevatest väljakutsetest osapooltele. Roland Lepik Sandozest kirjeldas ravimitootja rolli ravimi jõudmisel

patsiendini ning rääkis heast koostööst apteekide ja ravimitootjate vahel. Teet Torgo Ravimihulgimüüjate Liidust andis aga ülevaate hulgimüüja rollist ja väljakutsetest ravimi jõudmisel patsiendini.

Päeva viimases sessioonis „Apteeker, apteegiteenus ja patsient” astus üles Avo-Rein Tereping Tallinna Ülikoolist, kes analüüsis, kas apteek on inimestele usaldust äratav suhtluskeskkond, ning tõi naljakaid ja põnevaid näiteid raamatust „Armas apteek, aita”, mis kuulajaid mitmeid kordi naerma pani. Päeva lõpetasid apteeker, perearst ja patsient,

kes vaatlusid apteekri rolli esmatasandi tervishoius. Kõik kolm paneelis osalejat leidsid, et apteegiteenus Eestis on väga heal tasemel ning potentsiaali veelgi paremaks saada on kuhjaga. Näiteks tõi diabeeti põdev patsient välja, et apteekrid saavad diabeetikuid apteegis rohkem nõustada ning seeläbi aidata diabeetikute elukvaliteeti parandada ja tüsistuste tekkimist ennetada, soovitudes vahetada süstlanõelu, kasutada glükoosi monitoorimiseks sensoreid ning liikuda ja toituda tervislikult.

Britta Sepp

20. mail toimus Apteek TÄNA konverents „Apteeker, ravimid ja apteegiteenus“ Tallinnas L'Embitu konverentsikeskuses

Teist aastat järjest toimunud konverentsil oli taas rohkearvuline osalejaskond. Avasõnad sai terviseala asekanstler Heidi Alasepp, kes rääkis apteekri rollist esmatsandi tervishoius ja hindas kõrgelt apteekri rolli ja väärtust selles ning selgitas, kuidas luua ühist infovälja tervise infosüsteemis. Laboriarst Piret Kedars andis ülevaate testide kvaliteedist, verifitseerimisest, riiklikest nõuetest ja sellest, millised testimise võimalused on apteegis tema pilgu läbi. Esimese sessiooni lõpus aitas Inga Karton lahti mõtestada, kuidas motiveerida patsiente enda eluviise muutma. Ta tõi välja, et olulised on võtmesõnad muutusteks ning motivatsioon selle ülesehitamiseks ja loomulikult eneseusk.

Teises sessioonis tegid teadustööde autorite esindajad lühiülevaated töödest, mis ilmusid 2021. aastal „Apteek TÄNA“ farmaatsiateaduse rubriigis. Need olid järgmised:

„Kriisilukorra mõju Eesti apteekide ja apteekrite tegevusele COVID-19 pandeemia näitel“ Hedvig Rass, Kadi Lubi, Kristiina Sepp, Daisy Volmer;

„Rahvusvahelise klassifikatsiooni rakendamise võimaluste uurimine hulgiravimikatsutajate ravimiprobleemide hindamiseks Eesti üldapteekides“ Anita Tuula, Elisabet Šorina, Lisa Jõhvik, Daisy Volmer;

„Puukentsefaliidi vaktsineerimise võimaldamine apteekides“ Kaie Eha, Triin Hirvlaan, Aire Asu, Maria Barbara Niitvägi;

Kaie Eha, Anita Tuula, Hanna Keidong, Hedvig Rass, Jevgenia Afanasenko

„Kukkumisriski suurendavate ravimite hindamine kõrge kukkumisriskiga patsientidel Tartu Ülikooli Kliinikumi statsionaarse õendusabi osakonnas“ Jevgenia Afanasenko, Liisa Jõhvik;

„Nutikas ravimikarp eakate patsientide ravijärgimuse toetamiseks“ Hanna Keidong, Daisy Volmer.

Teaduskolleegium valis parimaks „Kriisilukorra mõju Eesti apteekide ja apteekrite tegevusele COVID-19 pandeemia näitel“ – uurimistöö aktuaalsel teemal, korrektne metoodika, töö tulemusena

valmisid ka soovitused tulevikukriiside tõhusamaks ohjamiseks. Tunnustamist väärisid „Kukkumisriski suurendavate ravimite hindamine kõrge kukkumisriskiga patsientidel“, mis on praktiliselt väga olulisel teemal uurimistöö, ja „Nutikas ravimikarp eakate patsientide ravijärgimuse toetamiseks“. Ravijärgimusest rääkimine on alati oluline ja selles uurimistöös on hinnatud nutika ravimikarbi kasutamise mõju ravimite regulaarsele kasutamisele. Tulevikku vaatav võimalus ravijärgimuse toe-

Hedvig Rass ja Daisy Volmer

Hanna Keidong ja Daisy Volmer

Jevgenia Afanasenko ja Daisy Volmer

tamiseks ka Eestis.

Konverentsil osalejad valisid parimaks tööks Hanna Keidongi ja Daisy Volmeri „Nutika ravimikarbi eakate patsientide ravijärgimuse toetamiseks“.

Kolmanda sessiooni esimeses ettekandes rääkis Kai Kisand, kuidas mõjutada immuunsüsteemi, millised on immuunsüsteemi ülesanded, loomulikust ja omandatud immuunsusest, interferoonide viirusevastasest toimest, mis tekib siis, kui loomulik immuunsus on tasakaalust väljas. Väga põnevad teadmised rakulisest immuunsusest ja antikehadest, immuunmälu kestusest. Stress ja immuunsus, immuunsüsteem ja vanus, nendel kõigil on oma roll. Parim strateegia on teha iga päev midagi enda immuunsüsteemi heaks.

Järgmises põnevas ja õpetlikus loengus andis Kersti Teder vastuseid küsimustele, kas ravimite manustamine tagab toimeainete

imendumise; kuidas ravimeid manustada ja mis juhtub peale ravimi manustamist ja mis seda kõike mõjutab; mida teha siis, kui patsiendil on neelamine häiritud. Lisaks sai teada, et ravimi imendumise mure ei ole ainult suukaudsel manustamisel.

Konverentsi viimane lektor Anita Tuula rääkis ravimite kasutamise hindamise uutest väljakutsetest, eakate hulgiravimikasutusest ja nende ohtudest. Kõlama jäid järgmised teemad.

Ravimite kasutamise hindamine on patsiendi ravimite struktureeritud hindamine, mille eesmärk on optimeerida patsiendi ravimite kasutamist ja parandada tema tervist, tuvastada ravimite kasutamisega seotud probleeme ja anda soovitusi nende lahendamiseks.

Ravimite hindamise teenuse rakendamise toetavad ja pidurdavad tegurid ja selle pilootprojekt Ees-

tis jaanuarist 2019 kuni märtsini 2020. Proviisorite osutatav ravimite kasutamise hindamise teenus on rahvusvaheliselt tunnustatud meede hulgiravimikasutajate ravimiohutuse tagamisel, kuid puudub ühtne kõikehõlmav rahvusvaheline standard teenuse osutamiseks, teenuse tulemuslikkuse uurimine on keerukas, kuna eeltöö igas riigis on iseseisev ja Eestis vajab see riigipoolset tuge.

Ambulatoorsed patsiendid vajaksid eelkõige kliinilisema suunitlusega ravimite kasutamise hindamise teenust, kuid selle osutamine on täna keeruline. Ühtsed standardid teenuse osutamisel riigisiselt on olulised nii teenuse jätkusuutlikkuse tagamiseks kui teenuse kasuteguri uurimiseks.

Kohtumiseni uutel konverentsidel juba uuel aastal!

Eve Kaju